

MOTION 1.2

MOTION TILL RFSU:S KONGRESS.

Förslag till att göra RFSU mer teckenspråkigt.

Bakgrund

I Sverige bor ca 10 000 barndomsdöva och ca 30 000 teckenspråksanvändare (Sveriges dövas riksförbund, 2019). Därför ser jag ett stort behov av att göra RFSU mer inkluderande för teckenspråkiga personer.

I nuläget ges den mesta av RFSU:s information ut via extern kommunikation som till exempel text på hemsidan, informationsfilmer på talad svenska eller via intern kommunikation för medlemmarnas chans att delta och påverka diverse evenemang. För hörande personer är det lätt att förstå denna information men för en person med teckenspråk som modersmål (d.v.s. en person med hörselnedsättning, en döv person eller en person som av annan anledning har teckenspråk som kommunikationssätt) är det inte alltid lätt att förstå.

Många teckenspråkiga personer har inte fått en adekvat undervisning i det svenska språket på samma sätt som en hörande person har fått. Det svenska teckenspråkets grammatik skiljer sig mot den talade svenskan. Utöver tecken består språket av samordnade rörelser med ansiktet, ögonen, munnen, huvudet och överkroppen (Institutet för språk och folkminnen, 2018). Som exempelvis att en höjer eller sänker ögonbrynen (indikerar en fråga), att en kisar med ögonen (relativsats) eller vart en väljer att rikta sin blick (om informationen är faktabaserad eller av berättande karaktär). Andra saker som skiljer språken åt är att i teckenspråk yttras alla ord i grundform där meningen inleds med vilket tempus/tidsform som är aktuellt, att småord (ex: i, att, bli) faller bort, det finns även något som kallas för genuina tecken, vilket är att ett tecken kan betyda flera ord på svenska och tecknet har inte en svensk munbild. Dessa skillnader innebär att meningsuppbyggnaden skiljer sig mycket mellan teckenspråk och svenska. Därför kan kunskaperna i den svenska grammatiken vara bristande vilket gör att text kan vara svårt att ta till sig, samt i de fall som filmer inte är textade är det näst intill omöjligt att förstå.

RFSU Stockholm har tidigare drivit projektet ”Teckna – ett upplysningsprojekt om relationer, sexualitet och kroppen” där de jobbade för att ta fram material för sexualupplysning på teckenspråk. Teckna-projektet var ett treårigt projekt som resulterade i teckenspråkiga informatörer, informationsfilmer på teckenspråk med mera. Men eftersom detta projekt bara var ett kortsiktigt projekt önskar jag att RFSU ska ha ett långsiktigt arbete som tar vara på kunskaperna från Teckna-projektet och främjar informatörsverksamheten genom att ta fram ett underlag för att utbilda fler teckenspråkiga informatörer nationellt, på så sätt säkerställer vi att personer har tillgång till sexualupplysning på teckenspråk i flera delar av landet.

Skillnaden mellan att ha teckenspråkiga informatörer och att använda tolk är att den teckenspråkiga informatören har kunskap kring kulturskillnader, språkliga skillnader och de har kunskapen att planera och lägga upp ett informatörspass som är anpassat till teckenspråkiga. När en tolk kommer ut på plats har hen inte samma kunskaper kring utbildningen som informatörerna och kan på så sätt inte ge samma kvalitet som en teckenspråkig informatör skulle kunna erbjuda.

Att arbeta för ett mer tillgängligt och inkluderande RFSU för teckenspråkiga personer går helt i linje med flera av de mål som finns formulerade i Sextanten, bland annat:

- **5.3.6 att alla barn och unga oavsett livssituation, har jämlik tillgång till sexualupplysning och kunskap om sexualitet, kropp och normer.**
Genom att göra till exempel hemsidan teckenspråkig kan personer med teckenspråk som modersmål lätt komma åt informationen, och på så sätt få förutsättningarna att kunna fatta beslut kring sin sexualitet, kropp och sina relationer.
- **5.6.1.1 att RFSU har en inkluderande kultur där fler människor med olika perspektiv och erfarenheter vill och kan engagera sig tillsammans med RFSU för att bidra till visionen.**
Genom att göra kommunikationen tillgänglig på ett språk som personerna behärskar kommer fler att kunna engagera sig mer aktivt i organisationen.
- **5.6.1.2 att RFSU får in fler nya perspektiv och erfarenheter genom samarbete med en ökad mångfald av aktörer.**
Genom att införa teckenspråk i RFSU öppnar vi upp för ökad mångfald genom samarbeten med till exempel dövskolorna, Sveriges dövas riksförbund, Sveriges dövas ungdomsförbund samt förbundet Sveriges dövblinda med mera.

Genom att RFSU blir mer teckenspråkigt får fler personer en chans att ta del av informationen på ett språk de behärskar. Då möjliggör vi då för att fler personer har samma möjligheter och förutsättningar till att bestämma över sina egna kroppar. Då finns även möjligheten för att dessa personer ska få den information de behöver för att kunna vara, välja och njuta. Samt att öka möjligheterna att som medlem aktivt delta i, och påverka inom föreningen.

Jag föreslår årsmötet att besluta:

- **Att** RFSU genomför en nulägesanalys inom organisationen för att identifiera brister och kommer med åtgärder för att öka teckenspråkigheten i organisationen.
- **Att** jobba för att kommunikationen ska vara mer tillgänglig för teckenspråkiga.
Att utbilda fler teckenspråkiga informatörer.
- **Att** i den mån det går säkerställa att teckenspråkstolk finns tillgängligt till samtliga föreläsningar, möten, sammankomster med mera.
- **Att** se över möjligheterna för RFSU:s lokalföreningar att ansöka om ekonomiskt stöd för att boka teckenspråkstolk till föreläsningar, möten och sammankomster.
- **Att** RFSU Örebro motionerar förslaget i sin helhet till kongressen 2021.

/ EmmaLouise Lindström, RFSU Örebro

MOTIONSSVAR FRÅN RFSU ÖREBROS STYRELSE

Motionssvar avseende motion 1.2 ” Förslag till att göra RFSU mer teckenspråkigt.”

2021 kommer RFSU att hålla kongress, vilket är föreningens högsta beslutande organ. Till denna kongress kan medlemmar och lokalföreningar skicka in motioner. För att en lokalförening ska stå bakom en motion måste årsmötet godkänna motionen.

Precis som i motionen till lokalföreningen (Motion 1.1 - ”Förslag till att göra RFSU mer teckenspråkigt.”) ser vi liksom motionsskrivaren ett ökat behov av tillgänglighet i hela organisationen för teckenspråkiga personer. Särskilt med tanke på att Örebro har en stor teckenspråkig befolkning anser styrelsen det vara lämpligt att vår lokalförening bidrar till detta arbete. Vi stöder överlag motionen, men önskar göra några språkliga förändringar enligt nedan. Förändringarna rör främst rubriken och att-satserna, och har kursiverats i nedanstående att-satser.

Styrelsen föreslår därför årsmötet:

- **Att** ändra motionens titel från ” Förslag till att göra RFSU mer teckenspråkigt.” till ”Ett mer teckenspråkigt RFSU”
- **Att** ändra meningen ”Att arbeta för ett mer tillgängligt och inkluderande RFSU för teckenspråkiga personer går helt i linje med flera av de mål som finns formulerade i Sextanten” till ”Att arbeta för ett mer tillgängligt och inkluderande RFSU för teckenspråkiga personer går helt i linje med flera av de mål som finns formulerade i *propositionen om Sextanten*”
- **Att** ändra stycket innan att-satserna från ”Jag föreslår årsmötet att besluta” till ”Vi yrkar därför”
- **Att** ändra den andra att-satsen från ” Att jobba för att kommunikationen ska vara mer tillgänglig för teckenspråkiga.” till ”Att *arbeta* för att RFSU:s kommunikation, *såväl intern som extern*, ska vara mer tillgänglig för teckenspråkiga personer.”
- **Att** ändra den fjärde att-satsen från ”Att i den mån det går säkerställa att teckenspråkstolk finns tillgängligt till samtliga föreläsningar, möten, sammankomster med mera.” till ”Att i den mån det går säkerställa att teckenspråkstolk finns tillgänglig till föreläsningar, möten, sammankomster med mera.”
- **Att** ändra den femte att-satsen från ”Att se över möjligheterna för RFSU:s lokalföreningar att ansöka om ekonomiskt stöd för att boka teckenspråkstolk till föreläsningar, möten och sammankomster.” till ”Att *säkerställa* möjligheterna för RFSU:s lokalföreningar att ansöka om ekonomiskt stöd från förbundskansliet för att bekosta teckenspråkstolk till föreläsningar, möten, sammankomster och liknande.”
- **Att** RFSU Örebro motionerar förslaget till kongressen med ovanstående ändringar.